

teatre lliure

© João Tuna-TNSJ

© Rui Palha

JOVEM NOITE PORTUGUESA 1
woyzeck + o'questrada

Teatre Lliure: Montjuïc – Sala Fabià Puigserver 18 i 19 d'octubre

JOVEM NOITE PORTUGUESA 1

woyzeck

de **Georg Büchner** direcció **Nuno Cardoso**

Teatro Nacional São João – Porto

---

traducció de l'alemany	João Barrento
escenografia	Fernando Ribeiro
vestuari	Teresa Azevedo Gomes
il·luminació	José Álvaro Correia
música original	Sérgio Delgado

---

intèrprets

Luís Araújo / Patrícia Brandão / Nuno Cardoso / António Júlio / João Miguel Melo / Fernando Moreira / Paulo Moura Lopes / Cátia Pinheiro / Daniel Pinto / Tonán Quito / Miguel Rosas / Marta Silva

---

ajudant de direcció **Victor Hugo Pontes** / moviment **Marta Silva** / preparació vocal i elocució **Magna Ferreira** / direcció tècnica **Carlos Miguel Chaves** / regidor **Ricardo Silva** / maquinistes **Jorge Silva, Joaquim Marques** / tècnic de so **António Bica** / elèctric **João Coelho de Imeida** / sastressa **Fátima Roriz** / producció executiva **Liliana Oliveira**

---

i els equips del **Teatre Lliure**

---

producció **Teatro Nacional de São João (Porto)**

amb el suport de **Projecte ** / UTE, Unió de Teatres d'Europa

amb la col·laboració de l'**Instituto Camões de Portugal**

---

durada de l'espectacle: **2 h. sense pausa**

Teatre Lliure: Montjuïc – Foyer Sala Fabià Puigserver 18 i 19 d'octubre

JOVEM NOITE PORTUGUESA 1

concert d'o'questrada – *tascastour*

direcció artística **Marta Mateus i Jean Marc Dercle**

---

intèrprets i creadors

Donatelo Brida acordió / **Zeto Feijão** guitarra i veu / **João Lima** guitarra portuguesa / **Miranda** veu / **Pablo** contrabaix, veu

---

tècnic de so **Nathan Lively**

---

producció **Piajjo associação cultural**

---

i els equips del **Teatre Lliure**

---

amb el suport de **Projecte / UTE, Unió de Teatres d'Europa**

amb la col·laboració de l'**Instituto Camões de Portugal**

---

durada del concert: **1h.**

anar cap a fora aquí dins

Inscrita invariablement en una llista nostra molt antiga i desitjada de peces que un Teatre Nacional ha d'oferir estatutàriament per *llegir*, **Woyzeck** va anar sent un projecte ajornat successivament. Ricardo Pais va arribar a pensar en fer-lo, abans de decidir lliurar-se a la deriva de *Hamlet*. Igualment ajornada estava la voluntat, també ella antiga, i també la programàtica, de fer circular els projectes dels directors d'escena residents de la Casa* pels seus dos Teatres, per aprofundir en la mobilitat i la contaminació de conceptes, de continguts, de processos de treball. Jo volia de totes totes tornar a *confrontar* l'escenari del Teatro São João, Ricardo volia de totes totes *experimentar* l'escenari del Teatro Carlos Alberto.

Quan, l'any 2004, va quedar decidit que seria jo qui portaria a escena **Woyzeck** al São João i que Ricardo executaria, amb prou feines un mes més tard, la demencial saga ubuesca al Carlos Alberto, no estàvem *només* programant textos que consideràvem absolutament necessaris en la *redefinició* del teatre modern, sinó *essencialment* donant expressió escènica a una reflexió conjunta, i complementant-nos necessàriament, sobre el Poder i les seves màscares. Una altra manera de reafirmar-nos a banda de l'articulació entre el TNSJ i el TeCA va ser també el resultat d'una continuada (i qüestionada) tensió productiva entre singularitats de dos territoris personalitzats però permeables.

Aquesta proposta de lectura de **Woyzeck** s'acompleix ara i aquí. No em toca a mi parlar de la bondat dels seus resultats artístics. Vull agrair només, un cop més, els magnífics equips d'aquesta Casa per l'excel·lència modèlica de la seva feina.

nuno cardoso

© João Tuna-TNSJ

---

* Casa és aquí el Teatre Nacional de Porto.

georg büchner

(Godelau 1813 – Zurich 1837)

Dramaturg i narrador alemany. Fill de metge i germà del físic i filòsof Ludwig Büchner, divulgador de les doctrines del materialisme. Va estudiar a l'Escola Secundària d'Humanitats de Godelau, on es va especialitzar en idiomes moderns (francès, italià i anglès), i a la Facultat de Medicina d'Estrasburg i de Giessen.

A Estrasburg aprofundeix en la literatura francesa i el pensament polític. El 1828, funda un cercle d'aficionats a Shakespeare que probablement va formar part de la secció de Giessen i Darmstadt de la Societat pro Drets Humans. El 1835, tradueix dues obres de Victor Hugo: *Lucrecia Borgia* i *Maria Tudor* i publica *Dantons Tod (La mort de Danton)* sobre la Revolució Francesa. Inlluït per les teories del "socialisme no científic" de François-Noël Babeuf i Claude Henri de Rouvroy, comte de Saint-Simon, funda una societat secreta dedicada a la causa revolucionària amb una certa activitat pamfletària: en destaca *Der Hessische Landbote*, dedicats a l'educació política dels camperols. Delatat per les seves activitats, s'exiliarà a Suïssa.

El 1836 escriu *Leonce und Lena (Leonci i Lena)*, un retrat de la noblesa i publica parcialment *Lenz*, la seva única obra novel·la basada en la vida del poeta del Jakob Michael Reinhold Lenz, inscrit en el moviment *Sturm und Drang*. *Lenz*, que va ser prohibida de seguida, està considerada l'inici de la prosa moderna europea. Publica també l'assaig *Mémoire sur le Système Nerveux du Barbeaux* simultàniament a París i a Estrasburg, prepara una classe sobre *L'évolution de la philosophie allemande depuis Descartes* i comença a escriure *Woyzeck*. El 1837 es trasllada a Zurich per treballar a la universitat. Mor de tifus aquell mateix any, als vint-i-quatre anys.

Cap de les seves obres teatrals va ser estrenada en vida seva, tot i que posteriorment tindran una gran repercussió en el teatre alemany com a precursors del drama naturalista de finals del segle XIX i de l'expressionisme dels anys vint del segle passat.

Woyzeck és la seva obra més coneguda, tot i deixar-la incompleta i ser publicada en fragments pòstumament, el 1879. Es va estrenar el 1913 a Munich, i és la primera obra literària en alemany on els personatges són proletaris. El 1925, el compositor austríac Alban Berg en va estrenar una adaptació musical, *Wozzeck*. El director cinematogràfic Werner Herzog també en va fer una versió el 1979. El 2002 Bob Wilson i Tom Waits en van fer una altra versió musical, entre d'altres produccions.

nuno cardoso

Actor, director i director artístic del Teatro Carlos Alberto de Porto. Inicia la seva carrera teatral a l'àmbit universitari a principis dels anys 90, com a membre del CITAC – Círculo de Iniciação Teatral de l'Academia de Coimbra. Els seus primers treballs com a actor són sota la direcció de Paulo Lisboa (*Os Olhos do Gato*, de Jean “Moebius” Girard i A. Jodorowski, el 1993; *O Processo*, a partir de Franz Kafka, el 1994; *As Criadas*, de Jean Genet, el 1995). El 1994 és un dels fundadors de la companyia Visões Úteis (*As Aventuras de João Sem Medo*, a partir de l'obra homònima de José Gomes Ferreira; *Casa de Mulheres*, de Dacia Maraini, i *Porto Monocromático*, creació colectiva). Dirigeix també per al TAUP – Teatro Académico da Universidade Portucalense *Crimes Exemplares*, de Max Aub. El 1997 inicia una col·laboració regular amb el TNSJ – Teatro Nacional São João, on porta a escena el 1999, amb Fernando Mora Ramos, *Sexto Sentido*, de Regina Guimarães, Abel Neves, António Cabrita e Francisco Mangas, i el 2001, *Antes dos Lagartos*, de Pedro Eiras. Aquests dos espectacles són projectes Dramat – Centro de Dramaturgias Contemporâneas del TNSJ. Signa també els espectacles musicals *Pas-de-Cinq+1*, de Mauricio Kagel (1999) i *Coiso* (2001), una revisitació de les músiques per a l'escena d'Albrecht Loops. Entre d'altres espectacles seus convé destacar *Paysage Choisi* (1999), a partir de textos de Federico García Lorca; *De Miragem em Miragem Se Fez a Viagem* (2000), de Carlos J. Pessoa, i *Antígona* (2001), a partir de Sòfocles. Com a actor destaca la seva participació a *O Subterrâneo*, de F. Dostoievski, dir. Paulo Castro (Visões Úteis); *Projecto X.2 – A Mordaça*, a partir d'Eric-Emmanuel Schmitt, dir. Francisco Alves (Teatro Plástico); *Gato e Rato*, de Gregory Motton, dir. João Paulo Seara Cardoso (Visões Úteis), i *Na Solidão dos Campos de Algodão*, de Bernard-Marie Koltès, dir. Nuno M. Cardoso (Teatro Só). Entre els seus darrers treballs compta la participació com a actor a *Gretchen*, a partir de l'*Urfaust* de Goethe, dir. Nuno M Cardoso (2003), i les posades en escena de *Purificados*, de Sarah Kane (2002), *Valparaíso*, de Don DeLillo (2002) i *Parasitas*, de Marius von Mayenburg (2003), que marquen l'inici de la seva col·laboració amb Ao Cabo Teatro. El 2004, dirigeix *O Despertar da Primavera*, de Frank Wedekind, el primer espectacle de teatre concebut directament per a l'escenari del TeCA, i *The Golden Vanity*, òpera de Benjamin Britten, per a la Casa da Música.

nota documental

El 3 de juny del 1821, a Leipzig, l'exsoldat i barber Johann Christian Woyzeck assassina a ganivetades la seva amant, Christiane, vídua del cirurgià Woost. El motiu del crim: la gelosia. El cas Woyzeck serà objecte d'estudi i d'anàlisi forense i mèdica durant els anys següents, amb diverses opinions sobre el seu perfil moral i mental, fins a la seva inculpció i execució pública el 27 d'agost del 1824, també a Leipzig. El 1834 Büchner tindrà accés als documents d'aquest procés a través de la revista de medicina on estava subscript el seu pare i de la qual també era col·laborador.

més informació:

www.tnsj.pt

www.georg-buechner-online.de

© João Tuna-TNSJ

© João Tuna-TNSJ

La formació **O'queStrada** presenta una agradable desconstrucció dels cànons habituals de la música i reinventa la cançó. La seva sonoritat gosa elaborar una fusió única impregnada de l'esperit del fado, de l'ska, del pop, del funaná i d'altres històries que es creuen pel seu camí. Aquest clan dibuixa el seu mapa de fronteres musicals i traça el seu camí seguint les petjades de totes les veus, en una barreja d'embolics, fugues, amors, misteris i acció.

Els cinc músics d'aquesta formació, com els seus instruments bàsics – la guitarra portuguesa, el contrabaix, la guitarra rítmica, la veu i l'acordió – parlen entre ells en una llengua singular, energètica i popular en un viatge sonor amb un 99% d'estil acústic.

més informació:

www.oquestrada.com

© Rui Palha

«**¡Mira!** va néixer el 2001 per la voluntat de socis francesos i espanyols de reforçar la cooperació entre artistes i promotors culturals de tots dos països, principalment en el sector de les arts escèniques. Gràcies a la gran acceptació obtinguda tant per part del públic com per part dels professionals de les arts escèniques durant les seves tres primeres edicions (Tolosa el 2002 / Sitges i Barcelona el 2003 / Tolosa i el sud-oest francès el 2004), **¡Mira!** amplia avui la seva acció i l'estén, durant els anys 2005 i 2006, al conjunt del gran sud-oest europeu a través de la participació de nous socis francesos, espanyols i, per primer cop, portuguesos. El Teatre Lliure a Barcelona, el Festival Citemor a Montemor-o-Velho en associació amb diverses estructures culturals portugueses, el Festival Escena Contemporànea a Madrid, i diverses associacions de dansa i de teatre a Sevilla (Escenarios de Sevilla) s'uneixen als Teatres Nacionals de Tolosa i Burdeus, iniciadors del moviment, i tots ells persegueixen reforçar els vincles i les relacions entre els seus creadors. En forma de trobades recents a França, Espanya i Portugal, **¡Mira!** proposa representacions d'espectacles de teatre, dansa i música, taules rodones entre professionals, pràctiques de formació transnacionals, traduccions, edicions, subtitulació d'obres teatrals, beques d'ajut a la mobilitat per a artistes, coproduccions i residències d'artistes, entre altres accions de suport i promoció de trobades de difusió artística.

D'aquesta manera, es produiran nombroses cites entre artistes i professionals dels tres països, motivats per l'únic desig i afany de promoure la jove creació contemporània i la cooperació cultural...»

més informació: www.mira-toulouse.com / mira@tnt-cite.com

«El Théâtre National de Toulouse Midi-Pyrénées (soci fundador i cap de fila) i el Théâtre National de Bordeaux d'Aquitània a França, el CITEC de Montemor-o-Velho a Portugal, el Festival Escena Contemporànea de Madrid, el Teatre Lliure de Barcelona y Escenarios de Sevilla a España desenvolupen de forma conjunta el projecte **¡Mira!** amb el suport de la Unió Europea en el marc del programa INTERREG III B – Espai SUDOE. **¡Mira!** - projecte de cooperació en el sector de les arts escèniques – treballa per reforçar els vincles artístics, econòmics i socials en el si del gran sudoest europeu.»

«Le Théâtre National de Toulouse Midi-Pyrénées (partenaire fondateur et chef de file) et le Théâtre national de Bordeaux en Aquitaine en France, le CITEC de Montemor-o-Velho au Portugal, le Festival Escena Contemporànea de Madrid, le Teatre Lliure de Barcelone et Escenarios de Sevilla en Espagne, portent ensemble le projet **¡Mira!** soutenu par l'Union européenne dans le cadre du programme INTERREG IIIB – Espace SUDOE. **¡Mira!** - projet de coopération dans le secteur du spectacle vivant -œuvre au renforcement des liens artistiques, économiques et sociaux au sein du grand sud-ouest européen.»

«El Théâtre National de Toulouse Midi-Pyrénées (socio fundador y jefe de fila) y el Théâtre National de Bordeaux en Aquitaine en Francia, el CITEC de Montemor-o-Velho en Portugal, el Festival Escena Contemporánea de Madrid, el Teatre Lliure de Barcelona y Escenarios de Sevilla en España, desarrollan de forma conjunta el proyecto ¡Mira! apoyado por la Unión Europea en el marco del programa INTERREG III B – Espacio SUDOE. ¡Mira! - proyecto de cooperación en el sector de las artes escénicas - trabaja por reforzar los vínculos artísticos, económicos y sociales en el seno del gran sudoeste europeo.»

«O Théâtre National de Toulouse Midi-Pyrénées (parceiro fundador), o Théâtre National de Bordeaux en Aquitaine, em França, o Festival Escena Contemporánea de Madrid, o Teatre Lliure de Barcelona, Escenarios de Sevilla em Andaluzia e o CITEC de Montemor-o-Velho em Portugal, levam em conjunto o projecto ¡Mira! no âmbito do programa INTERREG III B - SUDOE da União Europeia. O **iMira!**, projecto de cooperação no domínio das artes cénicas, tem com objectivo o reforço dos laços artísticos, económicos e sociais no seio do grande sudoeste europeu.»

---

i també, dins el

diário

concert de **Mafalda Arnauth**

Sala Fabià Puigserver, 27 d'octubre

i apologize

creació i coreografia **Gisèle Vienne**

Sala Fabià Puigserver, 10-11 novembre - Festival Neo, Noves Escenes Obertes

la baraque (cantina musical: vi, sopa i música)

creació i direcció **Volière Dromesko / Théâtre Dromesko – Germans Forman**

Plaça Margarida Xirgu, 22 novembre – 3 desembre

plus ou moins l'infini

creació **Aurélien Bory** direcció **Phil Soltanoff – Cie. 111**

Mercat de les Flors, 11-12 novembre - Festival Neo, Noves Escenes Obertes

